

ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ - ΕΚΠΟΝΗΣΗ
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ
ΣΚΟΠΟΥΣ ΤΟΥ Ν.4281/2014

PRUDENTIAL ACTUARIAL SOLUTIONS LTD

ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΛΕΤΕΣ & ΛΥΣΕΙΣ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

Β.ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ Ε.Π.Ε.

ΑΘΗΝΑ, 12/06/2015

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1.3
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΑ/ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	1.5
2. ΣΚΟΠΟΣ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	2.16
3. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	3.22
4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ	4.27
5. ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	4.33
6. ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΡΟΕΣ.....	4.39
7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ.....	7.41
8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	8.44

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα αναλογιστική μελέτη εκπονείται για τους σκοπούς του άρθρου 220, παράγραφος 1, του Ν. 4281/2014.

Σύμφωνα με τον ανωτέρω νόμο ο κλάδος επικουρικής ασφάλισης του ΤΕΑΔ θα πρέπει από 1/7/2015 και εφεξής, είτε να ενταχθεί στο ΕΤΕΑ (Ενιαίο Επικουρικό Ταμείο), είτε να μετατραπεί αυτοδίκαια σε ΝΠΙΔ υποχρεωτικής ασφάλισης λειτουργώντας σύμφωνα με τα άρθρα 7 & 8 του Ν.3029/2002.

Η παρούσα μελέτη εκπονείται σε δύο φάσεις,

- στην πρώτη φάση εξετάζεται μέσω του αναλογιστικού ισοζυγίου και των χρηματοροών, η μακροχρόνια οικονομική βιωσιμότητα του Ταμείου με βάση το ισχύον καθεστώς, και
- σε δεύτερη φάση εξετάζεται η δυνατότητα μετατροπής του Ταμείου σε ΝΠΙΔ υποχρεωτικής προσχώρησης και συνεπώς η δυνατότητα αποθεματοποίησης του σε χρονικό ορίζοντα 12-25-35 ετών. Αναλυτικότερα, στην περίπτωση αυτή εκτιμάται σήμερα ο συντελεστής αποθεματοποίησης του ταμείου και εν συνεχεία στην περίπτωση που είναι μικρότερος από το 100% θα πρέπει εντός 12-25-35 ετών να φτάσει σε αυτό το επίπεδο, έτσι ώστε εφεξής το Ταμείο να λειτουργεί με το κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Ο συντελεστής αποθεματοποίησης είναι το πηλίκο της διαίρεσης της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων του Ταμείου προς τους ασφαλισμένους με βάση την προϋπηρεσία (δηλ. οι υποχρεώσεις του Ταμείου προς τους ήδη συνταξιούχους και προς τους ασφαλισμένους για τα συσσωρευμένα δικαιώματα για τα οποία έχουν καταβληθεί εισφορές), προς την αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία αποτίμησης.

Β. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι στην περίπτωση της αυτοδίκαιης μετατροπής του ΤΕΑΔ σε ΝΠΙΔ, κατά την οποία έχουμε τη μετάβαση ενός ταμείου από ένα αναδιανεμητικό μη αποθεματοποιημένο σύστημα (unfunded pay as you go) σε ένα κεφαλαιοποιητικό πλήρως αποθεματοποιημένο σύστημα (Full funded) η οποία επιτυγχάνεται με ενδογενή χρηματοδότηση και όχι με την παρέμβαση κάποιου εξωγενή παράγοντα, ένα καίριο σημείο είναι η **χρονική διάρκεια** στην οποία το Ταμείο **δύναται να αποθεματοποιηθεί**, έτσι ώστε το κόστος μετάβασης (transition cost) να επιμεριστεί με το βέλτιστο τρόπο στην γενιά μετάβασης (transition generation), σε νεότερους ασφαλισμένους και σε ασφαλισμένους που είναι κοντά στην συνταξιοδότηση.

Με εκτίμηση,

Β. Μαργιός

Β. Μπέτσης

Κ. Νικολάου

Αδειούχος Αναλογιστής
(M.Sc.)

Αναλογιστής
Κοινωνικής και
Επαγγελματικής
Ασφάλισης (PhdC,
M.Sc.)

Αναλογιστής
Κοινωνικής και
Επαγγελματικής
Ασφάλισης (MBA,
M.Sc.)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΑ/ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

1.1. Η θεμελίωση της αρχής της κοινωνικής αλληλεγγύης

Η κατοχύρωση της κοινωνικής ασφάλισης στο άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος αποτελεί θεμέλιο για τη διασφάλιση ενός ελάχιστου ορίου διαβίωσης των ασφαλισμένων. Υπό το πρίσμα τόσο της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου όσο και της προστασίας της αξίας του ανθρώπου κατά το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος, η κοινωνική ασφάλιση διευρύνεται πέραν της ασφαλιστικής αρχής ενσωματώνοντας και την αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης δεν καλύπτει μόνο την αναπλήρωση του επαγγελματικού εισοδήματος σε περιπτώσεις επέλευσης συγκεκριμένων κινδύνων, αλλά εγγυάται ταυτόχρονα ένα ελάχιστο όριο αγαθών ή προϋποθέσεων που κρίνονται αναγκαίες για τη διαβίωση των ασφαλισμένων.

Με γνώμονα την αναγνώριση της αρχής της κοινωνικής αλληλεγγύης ως στοιχείου του πυρήνα του κοινωνικοασφαλιστικού θεσμού, εκτιμώνται ως αντισυνταγματικές εκείνες οι επιλογές του κοινού νομοθέτη που περιορίζουν υπέρμετρα τα ελάχιστα όρια κοινωνικοασφαλιστικών παροχών.

Η σχετικοποίηση του αμιγώς ανταποδοτικού χαρακτήρα των ασφαλιστικών παροχών αποτελεί εφαρμογή των αρχών της κοινωνικής αλληλεγγύης και της αλληλεγγύης μεταξύ των ασφαλισμένων, που απορρέουν επίσης από τη συστηματική ερμηνεία του άρθρου 22 παρ. 5 του Συντάγματος με τη συνταγματική επιταγή για πραγματοποίηση της κοινωνικής προόδου μέσα σε δικαιοσύνη, όπως εξαγγέλλεται στο άρθρο 25 παρ.2 και 4 του Συντάγματος και κωδικοποιείται ως κοινωνική αρχή στο άρθρο 25 παρ. 1 αυτού.

Η συγκρότηση του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης θεμελιώθηκε, κατά την πρώτη φάση διαμόρφωσής του, στην αποδέσμευση του ύψους των εισφορών και παροχών από τις πιθανότητες επέλευσης του κινδύνου και συνδέθηκε με την ικανότητα εισφοράς των ασφαλισμένων. Ήδη, με το σταδιακό αναπροσανατολισμό της κοινωνικής ασφάλισης προς την επίδιξη ευρύτερων στόχων κοινωνικής

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

ασφάλειας, υπό το πρίσμα και της αρχής του κοινωνικού κράτους δικαίου, η επαγγελματική αλληλεγγύη εμπλουτίζεται με το αίτημα αναδιανομής του κοινωνικού προϊόντος, συναρτώντας το ύψος των παροχών όχι αποκλειστικά με την ικανότητα εισφοράς των ασφαλισμένων αλλά και με τη διασφάλιση ενός ελάχιστου ορίου διαβίωσης.

Ασφαλώς η συναγωγή των πολύπλευρων εκφάνσεων συνταγματικής προστασίας που απορρέουν από το άρθρο 22 παρ.5 του Συντάγματος προϋποθέτει την εξαντλητική επεξεργασία του κανονιστικού περιεχομένου της εν λόγω διάταξης. Οι ενίοτε νεωτεριστικές αυτές εκφάνσεις παραμένουν σε λανθάνουσα κατάσταση μέχρις ότου επιτακτικές ανάγκες της Ελληνικής κοινωνίας επιβάλλουν στο Δικαστήριο να τις αφυπνίσει.

Πέραν, βέβαια των κανονιστικών δεσμεύσεων που τίθενται στον κοινό νομοθέτη από τη διάταξη του άρθρου 22 παρ. 5 του Συντάγματος, σημαντικοί περιορισμοί και εγγυήσεις του κοινωνικοασφαλιστικού θεσμού προκύπτουν επίσης από μια σειρά άλλων συνταγματικών επιταγών, κυρίως από την αρχή της ισότητας (άρθρο 4 παρ. 1 και 2 Συντ.), την προστασία της περιουσίας (άρθρο 17 παρ. 1 Συντ.), την αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 εδ. δ' Συντ.) και την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Η μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης προφανώς καθιστά ακόμη επιτακτικότερη τη διαρκή αναγωγή όλων των κρατικών εξουσιών στις συνταγματικές αυτές εγγυήσεις.

1.2. Τα απρόσβλητα χαρακτηριστικά του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης

Ο απαραβίαστος πυρήνας του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης, τον οποίο διασφαλίζει η θεσμική εγγύηση του άρθρου 22 παρ. 5 Συντ., καλύπτει τα βασικά χαρακτηριστικά της κοινωνικοασφαλιστικής προστασίας ως προς την οργάνωση, τη διοίκηση και τη χρηματοδότηση των ασφαλιστικών οργανισμών, την έκταση των ασφαλιζόμενων κινδύνων και τις προϋποθέσεις των ασφαλιστικών παροχών. Η επιδίωξη του συνταγματικού σκοπού της κοινωνικής ασφάλισης είναι νοητή στο πλαίσιο μιας συγκεκριμένης τεχνικής και υλοποιείται με κάποια ιδιαίτερα

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

οργανωτικά μέσα, των οποίων η αλλοίωση αντίκειται στη συνταγματική προστασία του κοινωνικοασφαλιστικού θεσμού. Υπό αυτό το πρίσμα, οι νομοθετικές μεταρρυθμίσεις του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης δεν είναι συνταγματικώς ανεκτό να θίξουν τον πυρήνα του θεσμού, η δε ενδεχόμενη μείωση της παρεχόμενης προστασίας πρέπει αφενός να υπακούει στις αρχές της ισότητας και της αναλογικότητας και, αφετέρου, να δικαιολογείται από ένα δυσμενές οικονομικό περιβάλλον ή μια αδήριτη οικονομική αναγκαιότητα.

Ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης διέπεται εν πρώτοις από έξι θεμελιώδεις αρχές: την αρχή της ανταποδοτικότητας, την αρχή της καθολικότητας, την αρχή της υποχρεωτικότητας, την αρχή του δημόσιου χαρακτήρα της υποχρεωτικής ασφάλισης, την αρχή της προστασίας του ασφαλιστικού κεφαλαίου και την αρχή της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Η αλληλεπίδραση των αρχών αυτών και η συνεκτική του αποτύπωση στη θεσμική διάπλαση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης συνεπάγεται τη συγκρότηση ενός πλαισίου απρόσβλητου από τις ρυθμιστικές παρεμβάσεις του κοινού νομοθέτη. Η συναγωγή των εν λόγω αρχών επιτυγχάνεται με την ανάλυση του εννοιολογικού περιεχομένου της κοινωνικής ασφάλισης, την οποία κατευθύνει αφενός η κατά την εν ισχύ θέση του Συντάγματος υφιστάμενη νομοθετική διαμόρφωση της εν τω συνταγματικώ κειμένω χρησιμοποιούμενης έννοιας και, αφετέρου, η επελθούσα μεταγενέστερη διαμόρφωση.

ΔΙΑΝΕΜΗΤΙΚΑ – ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Τα ασφαλιστικά συστήματα που λειτουργούν έχοντας ως στόχο την χορήγηση οικονομικών παροχών σε πληθυσμιακές ομάδες οι οποίες για αντικειμενικούς λόγους αδυνατούν να εξασφαλίσουν εισοδήματα από εργασία, θεωρούνται πλέον, κοινωνικά αναγκαία. Τέτοια ασφαλιστικά συστήματα στοχεύουν στην οικονομική εξασφάλιση των ατόμων που αποχωρούν από την εργασία τους λόγω γήρατος ή αναπηρίας καθώς και των μελών της οικογένειας των θανόντων. Στο επίπεδο της κοινωνικής ασφάλισης, τη σοβαρή ευθύνη της υλοποίησης αυτών των παροχών έχουν αναλάβει οι κοινωνικοί φορείς (ταμεία) κύριας και επικουρικής ασφάλισης.

Η επιτυχία ενός ασφαλιστικού συστήματος κρίνεται αποκλειστικά από έναν παράγοντα: από τη δυνατότητά του να αντεπεξέρχεται στις υποχρεώσεις του, να υλοποιεί δηλαδή τις παροχές που εκ των προτέρων καθορίζει και υπόσχεται στα ασφαλισμένα μέλη του. Για να είναι σε θέση να φέρει εις πέρας το έργο του, το ασφαλιστικό σύστημα οφείλει ανά πάσα στιγμή να συναθροίζει τους αναγκαίους πόρους. Συγκεκριμένα, για να θεωρηθεί ένα ασφαλιστικό σύστημα επιτυχημένο, δεν αρκεί μόνον να μπορεί να αντεπεξέλθει στο μέσο κόστος των παροχών, αλλά να έχει τη δυνατότητα να καλύψει και το κόστος των μελλοντικών παροχών όταν έρθει η στιγμή να καταβληθούν.

Το κεντρικό πρόβλημα της χρηματοδότησης των ασφαλιστικών παροχών και κυρίως των συντάξεων, αφορά στη χρονική κατανομή των πόρων σε σχέση με τις υποχρεώσεις του φορέα. Το άμεσο κόστος για ένα συνταξιοδοτικό φορέα προέρχεται από την καταβολή συντάξεων στους ήδη συνταξιούχους του. Πέρα από αυτό όμως ο φορέας πρέπει να είναι σε θέση να καλύπτει συνεχώς στο μέλλον το κόστος των παροχών τόσο των συνταξιούχων όσο και των ενεργών μελών του. Καθώς το δεύτερο αυτό κόστος έχει μακροπρόθεσμο χαρακτήρα, αποκτά ιδιαίτερη σημασία ποιο τμήμα του συνολικού κόστους καλούνται να καλύψουν οι εισφορές,

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

που αποτελούν τη βασική πηγή εσόδων του φορέα. Με άλλα λόγια, το κρίσιμο σημείο που διαχωρίζει τα διαφορετικά συστήματα χρηματοδότησης είναι τμήμα του συνολικού κόστους που «αναγνωρίζεται» και χρηματοδοτείται.

Εάν αναγνωρίζεται μόνο το άμεσο κόστος, τότε η εισφορά τίθεται σε τέτοιο επίπεδο, ώστε το σύνολο των εισφορών που εισπράττονται να είναι επαρκές για να καλύψει τις άμεσες υποχρεώσεις προς τους τωρινούς συνταξιούχους. Αντίθετα, εάν αναγνωρίζεται το μακροπρόθεσμο κόστος, η εισφορά τίθεται σε ύψος που επιτρέπει την ολική ή εν μέρει κεφαλαιοποίηση ώστε να αντιμετωπισθούν οι μελλοντικές υποχρεώσεις του φορέα. Οι δυο αυτές μέθοδοι (συστήματα) χρηματοδότησης είναι γνωστές ως «διανεμητικό σύστημα» και «κεφαλαιοποιητικό σύστημα» αντίστοιχα.

1.3. Το διανεμητικό σύστημα

Το διανεμητικό σύστημα χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση του μεγαλύτερου τμήματος των παροχών της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα αλλά και σε πλήθος άλλων χωρών. Θεωρείται θεμελιώδης παράγοντας στο κοινωνικό – οικονομικό σύστημα και στην κουλτούρα του ελληνικού λαού και αναγκαίο σύστοιχο της κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής των γενεών. Η βασική αρχή της λειτουργίας του είναι εξαιρετικά απλή. Από τις εισφορές της παρούσας γενιάς εργαζομένων χρηματοδοτούνται οι παροχές της παρούσας γενιάς συνταξιούχων. Όταν με τη σειρά της η τωρινή γενιά των εργαζομένων αποχωρήσει από την εργασία, οι τότε εργαζόμενοι θα κληθούν να χρηματοδοτούν το κόστος των συντάξεων με τις εισφορές που καταβάλουν. Επομένως, σε ένα θεωρητικά ιδανικό διανεμητικό σύστημα, οι δαπάνες θα πρέπει να είναι ίσες με τις εισπράξεις από τις εισφορές, χωρίς να δημιουργείται ούτε αποθεματικό από τυχόν πλεονάσματα ούτε και χρέη από τυχόν ελλείμματα.

Πίσω από αυτή την θεμελιώδη αρχή που συνήθως αποκαλείται «συμβόλαιο των γενεών» (το οποίο βεβαίως πάντοτε «υπογράφεται» μονομερώς από την παρούσα

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

γενιά, αλλά βαρύνει την επόμενη), εμφωλεύει η απαίτηση ικανοποίησης μιας απλής παραδοχής: Για να λειτουργεί αποτελεσματικά το διανεμητικό σύστημα χρηματοδότησης, θα πρέπει να υπάρχει συνεχώς επαρκής αριθμός ενεργών ασφαλισμένων, σημαντικά υψηλότερος του αντίστοιχου των συνταξιούχων. Αυτός είναι ουσιαστικά ο μοναδικός τρόπος για να εξασφαλιστεί η χρηματοδότηση των παροχών που έχει «εγγυηθεί» το σύστημα ασφάλισης, με δεδομένο το ποσοστό εισφορών επί της μισθοδοσίας. Επιπλέον, σε αυτή τη φαινομενικά απλή σχέση λειτουργίας, είναι εντυπωσιακό το πλήθος των λοιπών μεταβλητών, πέρα από τον αριθμό των ενεργών ασφαλισμένων σε σχέση με τον αντίστοιχο των συνταξιούχων, που υπεισέρχονται και επηρεάζουν με την σειρά τους τη λειτουργία και τη βιωσιμότητα του διανεμητικού συστήματος. Ενδεικτικά αναφέρουμε το επίπεδο της παραγωγικότητας, τις ηλικίες έναρξης και λήξης της ενεργούς υπηρεσίας, τις μισθολογικές ή συνταξιοδοτικές δαπάνες κλπ.

Στη πράξη, διάφοροι παράγοντες μπορούν να διαταράξουν σημαντικά το λόγο του αριθμού των ενεργών προς τους συνταξιούχους, επηρεάζοντας σημαντικά την οικονομική ισορροπία του συστήματος. Λόγω δε του μακροπρόθεσμου χαρακτήρα τόσο των παροχών όσο και της φύσης που διαταράσσουν την ισορροπία, τα προβλήματα χρηματοδότησης που ανακύπτουν είναι σοβαρά και συχνά μη αναστρέψιμα. Η υπογεννητικότητα και η ανεργία οδηγούν σε σταδιακή μείωση του αριθμού των εργαζομένων ανά συνταξιούχο, ενώ η συνεχής αύξηση του προσδόκιμου επιβίωσης διογκώνει περαιτέρω τον αριθμό των συνταξιούχων. Το αποτέλεσμα είναι να καθίσταται αναγκαία η επέμβαση στο επίπεδο των παροχών, στο επίπεδο των εισφορών ή και στα δύο.

Η μεν αύξηση του ποσοστού των εισφορών, έχει προφανή αποτελέσματα τόσο στο βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων όσο και στο κόστος της εργασίας, την παραγωγικότητα, την ανταγωνιστικότητα, την ανεργία κ.λπ. Η δε μείωση των παροχών καταβαλλομένων ή μελλοντικών, αθετεί μια από τις βασικές και εκ των προτέρων δεσμεύσεις του ασφαλιστικού συστήματος (δηλαδή το ύψος της παροχής) έναντι των ασφαλισμένων του μελών, υποσκάπτοντας την αξιοπιστία του,

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

αλλά κυρίως θίγει μια από τις πλέον ευπαθείς ομάδες της κοινωνίας, αυτές που για διάφορους λόγους αδυνατούν να εξασφαλίσουν εισοδήματα από προσωπική εργασία. Δυστυχώς, ακόμη και τόσο επώδυνες επεμβάσεις στο επίπεδο παροχών - εισφορών συχνά δεν είναι ικανές να λύσουν το πρόβλημα μακροπρόθεσμα, εφόσον οι αιτίες που το δημιουργούν εξακολουθούν να υφίστανται ενώ από την άλλη μπορούν να οδηγήσουν σε φαύλο κύκλο διόγκωσης του.

Είναι φανερό ότι στην περίπτωση που ο αριθμός των ασφαλισμένων που εισφέρουν δεν αυξάνεται με το πέρασμα του χρόνου και εφόσον η μόνη πηγή χρηματοδότησης είναι οι εισφορές των ενεργών, το διανεμητικό σύστημα χρηματοδότησης είναι καταδικασμένο να διαβρώνεται μέχρις ότου υποστεί αργά ή γρήγορα οικονομική κατάρρευση. Η μόνη οδός για την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του σε αυτές τις συνθήκες, είναι η ύπαρξη εξωτερικής και ανεξάρτητης πηγής χρηματοδότησης η οποία θα είναι σε θέση να καλύπτει επαρκώς το έλλειμμα που συνεχώς θα δημιουργείται.

Στις αμέσως προσεχείς δεκαετίες, το νέο δημογραφικό σκηνικό που διαμορφώνεται για τις χώρες της Ε.Ε., με κύρια χαρακτηριστικά τη συρρίκνωση και την αναπόφευκτη γήρανση τόσο του συνολικού πληθυσμού όσο και του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας, θέτει υπό σοβαρή αμφισβήτηση τους θεσμούς και τις πολιτικές που διαμορφώθηκαν σε εποχές κατά τις οποίες οι δημογραφικές προοπτικές ήταν εντελώς διαφορετικές.

1.4. Το κεφαλαιοποιητικό σύστημα (Αρχή Ανταποδοτικότητας)

Η αρχή πάνω στην οποία στηρίζεται η λειτουργία του κεφαλαιοποιητικού συστήματος είναι λιγότερο απλή, αλλά περισσότερο ορθολογική και αποτελεσματική. Σε γενικές γραμμές, η λειτουργία του βασίζεται στην απαίτηση της ύπαρξης σε κάθε χρονική στιγμή ισότητας μεταξύ της παρούσας αξίας των υποχρεώσεων του ασφαλιστικού φορέα και της παρούσας αξίας των περιουσιακών του στοιχείων. Στα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται οι εισφορές που

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

αναμένεται να λάβει ο φορέας καθώς και το απόθεμα που έχει δημιουργηθεί μέχρι εκείνη την στιγμή και οι πρόσοδοι που προκύπτουν από την επένδυση του.

Στη πράξη, εφαρμογή αυτής της αρχής σε ένα νεοϊδρυόμενο φορέα που δεν έχει ακόμη συνταξιούχους, σημαίνει κεφαλαιοποίηση των εισφορών και δημιουργία αποθέματος που επενδύεται. Με την πάροδο των ετών το απόθεμα διογκώνεται τόσο από τις εισφορές όσο και από τις αποδόσεις της επένδυσης του και χρηματοδοτεί τις παροχές όταν αρχίσουν να καταβάλλονται.

Με ένα τέτοιο σχεδιασμό, η κάθε γενιά ασφαλισμένων ουσιαστικά αποταμιεύει για να καλύψει τις δικές της κυρίως παροχές και έτσι παύει η ισορροπία του συστήματος να εξαρτάται από τους σχετικούς αριθμούς ενεργών ασφαλισμένων και συνταξιούχων. Ακόμη και αν ο αριθμός των συνταξιούχων είναι πολλαπλάσιος αυτού των ενεργών, δεν παρουσιάζεται πρόβλημα στη χρηματοδότηση των παροχών τους, εφόσον με τις εισφορές που η παρούσα γενιά των συνταξιούχων κατέβαλε όταν ήταν ενεργή, έχει δημιουργηθεί επαρκές απόθεμα.

Πέρα από την ανεξαρτησία του από τους δημογραφικούς παράγοντες, ίσως το πιο βασικό πλεονέκτημα που έχει το κεφαλαιοποιητικό σύστημα είναι ότι εισάγει μία επιπλέον πηγή χρηματοδότησης, τα έσοδα από την επένδυση του αποθέματος. Πράγματι, ένα τμήμα του συνολικού κόστους των παροχών καλύπτεται από τις αποδόσεις των επενδύσεων. Κατά συνέπεια, για δεδομένο ύψος παροχών, όσο μεγαλύτερες είναι οι πρόσοδοι από την επένδυση του αποθέματος, τόσο χαμηλότερες είναι οι εισφορές που απαιτούνται.

Στο πλαίσιο του κεφαλαιοποιητικού συστήματος, υπάρχουν πολλές διαφορετικές μέθοδοι χρηματοδότησης – αποθεματοποίησης, οι οποίες διαφέρουν στο ρυθμό «αναγνώρισης» και κάλυψης του κόστους των παροχών. Σε αντίθεση όμως με το διανεμητικό σύστημα, κάθε μια από αυτές μπορεί να εξασφαλίσει ευστάθεια και επάρκεια στη χρηματοδότηση των παροχών σε μακρόχρονη βάση.

1.5. Η αναλογιστική μελέτη ενός ασφαλιστικού φορέα

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

Η επαρκής χρηματοδότηση προϋποθέτει ρεαλιστικές εκτιμήσεις για το κόστος των παροχών που ο ασφαλιστικός φορέας θα κληθεί να καταβάλλει στο μέλλον. Η εκτίμηση του κόστους των παροχών όμως, δεν είναι ένα απλό πρόβλημα, κυρίως λόγω της φύσης των οικονομικών υποχρεώσεων του ασφαλιστικού φορέα. Πράγματι, σε φυσιολογικές συνθήκες, το μεγαλύτερο τμήμα των υποχρεώσεων του φορέα έχει μακροπρόθεσμο χαρακτήρα. Όταν δε, όπως είναι και το συνηθέστερο, το ύψος των παροχών εξαρτάται από τη διάρκεια ασφάλισης των μελών, η οικονομική υποχρέωση που έχει αναλάβει ο φορέας ασφάλισης «κτίζεται» σταδιακά με την πάροδο του χρόνου και συνεπώς είναι συνεχώς μεταβαλλόμενη.

Η καταβολή κάθε παροχής χαρακτηρίζεται επιπλέον και από άλλες πηγές αβεβαιότητας. Όταν πρόκειται για συντάξεις γήρατος, το ποσό που θα απαιτηθεί για την κάλυψη τους είναι αβέβαιο, καθώς η διάρκεια ζωής του κάθε ασφαλιζομένου μέλους δεν είναι εκ των προτέρων γνωστή. Ακόμη, αβέβαιες είναι και οι υποχρεώσεις που σχετίζονται με τυχαίους κινδύνους όπως είναι η αναπηρία ή ο θάνατος, καθώς ούτε το ύψος τους είναι γνωστό αλλά ούτε και ο χρόνος που θα απαιτηθεί να καταβληθούν.

Η αναλογιστική επιστήμη έχει αναπτύξει μεθόδους που αντιμετωπίζουν με επιτυχία τόσο την αβεβαιότητα όσο και το μακροπρόθεσμο χαρακτήρα των υποχρεώσεων ενός συνταξιοδοτικού φορέα. Μία αναλογιστική μελέτη χρησιμοποιεί αυτές τις μεθόδους ώστε να αποδώσει μια ολοκληρωμένη και ρεαλιστική εικόνα της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης του φορέα. Κατά τη συνήθη πρακτική, μία αναλογιστική μελέτη περιλαμβάνει δύο τμήματα: την αναλογιστική αποτίμηση και την προβολή χρηματοροών.

Κύριο έργο της αναλογιστικής αποτίμησης είναι η αποτίμηση των μακροπρόθεσμων οικονομικών υποχρεώσεων και τα έσοδα του συνταξιοδοτικού φορέα (actuarial valuation). Με αυτό τον τρόπο, εξετάζεται εάν μακροπρόθεσμα, ο φορέας χρηματοδοτείται επαρκώς. Όταν η αναλογιστική παρούσα αξία των μελλοντικών υποχρεώσεων υπερβαίνει αυτή των μελλοντικών εσόδων, τότε ο φορέας παρουσιάζει αναλογιστικό έλλειμμα. Δηλαδή, με βάση τη παρούσα κατάσταση και

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

λογικές παραδοχές για το μέλλον, σε μια τέτοια περίπτωση ο συνταξιοδοτικός φορέας δεν είναι σε θέση να αντεπεξέλθει στις μελλοντικές (συχνά δε και στις παρούσες) υποχρεώσεις του, χωρίς αλλαγή τόσο του ύψους των εισφορών όσο και των παροχών. Το αναλογιστικό έλλειμμα αφορά ουσιαστικά στη μη χρηματοδοτούμενη υποχρέωση, στο τμήμα δηλαδή των παροχών το οποίο δεν αντικρίζεται από ίσης αξίας περιουσιακά στοιχεία (υπάρχοντα ή μελλοντικά) και το οποίο κατά συνέπεια, δεν θα μπορεί να καλυφθεί όταν ανακύψει.

Αντίθετα, όταν η αναλογιστική παρούσα αξία των εσόδων είναι υψηλότερη από αυτή των παροχών, ο φορέας παρουσιάζει αναλογιστικό πλεόνασμα. Σε αυτή την περίπτωση, τα τρέχοντα περιουσιακά στοιχεία του φορέα και αυτά που αναμένεται να αποκτηθούν μελλοντικά, υπερκαλύπτουν την συνολική υποχρέωση για την καταβολή των παροχών. Κατ' επέκταση, το αναλογιστικό πλεόνασμα μπορεί να χρησιμοποιηθεί με σκοπό είτε τη μείωση των εισφορών, είτε την αύξηση των παροχών είτε και τα δύο. Τα αποτελέσματα μίας αναλογιστικής αποτίμησης παρουσιάζονται συνήθως σε μορφή ισοζυγίου, το οποίο αναφέρεται συχνά ως αναλογιστικό ισοζύγιο.

Η προβολή χρηματοροών (Cash Flow) εξετάζει την εξέλιξη της ταμειακής ροής του φορέα για ένα συγκεκριμένο χρονικό ορίζοντα. Στην πράξη, τα έσοδα και έξοδα του φορέα προβάλλονται για ένα συγκεκριμένο αριθμό ετών στο μέλλον, με βάση εύλογες υποθέσεις για τους δημογραφικούς και οικονομικούς παράγοντες, από τους οποίους επηρεάζονται. Ένας από τους κύριους στόχους της είναι να διερευνήσει την πιθανή δημιουργία ταμειακών ελλειμμάτων στο προσεχές μέλλον και να εντοπίσει τα χρονικά σημεία της δημιουργίας τους.

Η προβολή χρηματοροών είναι απαραίτητη διαδικασία σε κάθε αναλογιστική μελέτη ώστε να αναφανεί η πλήρης οικονομική εικόνα του φορέα. Είναι χαρακτηριστικό ότι ακόμη και όταν ο φορέας παρουσιάζει αναλογιστικό πλεόνασμα, μπορεί υπό ορισμένες προϋποθέσεις να αντιμετωπίσει ταμειακά προβλήματα βραχυπρόθεσμα, ενώ αντίστροφα, ακόμη και φορείς με υψηλό

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

αναλογιστικό έλλειμμα μπορεί να παρουσιάζουν ταμειακά πλεονάσματα για μία σειρά ετών.

Γνώση της μελλοντικής εξέλιξης των εσόδων και εξόδων του φορέα, επιτρέπει μεταξύ άλλων σωστό προγραμματισμό και επιλογή της καλύτερης δυνατής επενδυτικής πολιτικής. Πράγματι, τα αποτελέσματα της προβολής των χρηματοροών επιτρέπουν στον φορέα να κατανείμει τις επενδύσεις του με τρόπο ώστε να επιτύχει τη μέγιστη δυνατή απόδοση αλλά και να εξασφαλίσει επαρκή ρευστότητα ώστε να μπορούν να καταβάλλονται οι παροχές όταν προκύπτουν.

Καθώς τα δημογραφικά χαρακτηριστικά της ασφαλισμένης ομάδας, αλλά πολύ περισσότερο, οι οικονομικές συνθήκες μεταβάλλονται με τον χρόνο, η αναλογιστική μελέτη πρέπει να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

Εμβόλιμες μελέτες είναι αναγκαίο να διενεργούνται σε κάθε περίπτωση κατά την οποία η οικονομική κατάσταση του φορέα ενδέχεται να μεταβληθεί, για παράδειγμα σε κάθε αλλαγή στο καθεστώς εισφορών - παροχών, συγχώνευση φορέων, μεταβολή κοινωνικών πόρων κλπ.

Η αναλογιστική μελέτη αποτελεί ουσιαστικά το μοναδικό εργαλείο με βάση το οποίο μπορούν να ληφθούν αποφάσεις σχετικές με το μέλλον ενός φορέα ασφάλισης. Τα αποτελέσματά της πρέπει να μελετώνται προσεκτικά και να λαμβάνονται πολύ σοβαρά υπόψη από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, πριν την υιοθέτηση οποιασδήποτε απόφασης. Εξάλλου, η προσαρμογή στα συμπεράσματα της μελέτης, αποτελεί ουσιαστικά μονόδρομο προς την εξασφάλιση των παροχών και τη συνέχιση της λειτουργίας του ταμείου χωρίς προβλήματα.

2. ΣΚΟΠΟΣ - ΒΑΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

2.1. Σκοπός

Όπως προαναφέρθηκε και στην εκτελεστική περίληψη, η παρούσα αναλογιστική μελέτη εκπονείται για τους σκοπούς του Ν. 4281/2014, άρθρο 220, παρ.6.

2.2. Βασικές Καταστατικές Διατάξεις

Οι βασικές καταστατικές διατάξεις για τον κλάδο επικουρικής ασφάλισης ορίζονται στο καταστατικό του ΤΕΑΔ και έγκειται σε τρία κυρίως βασικά σημεία:

- Στις προϋποθέσεις θεμελίωσης δικαιώματος για παροχή από το Ταμείο
- Στους πόρους που χρηματοδοτούν το Ταμείο, όπως οι εισφορές των ασφαλισμένων, εισφορές εργοδότη και λοιπές εισφορές και έσοδα.
- Στον καθορισμό του ύψους της παροχής.

Ακολουθούν τα βασικά σημεία που αφορούν το ΤΕΑΔ για τις εισφορές και παροχές, όπως μας απεστάλησαν από τις αρμόδιες υπηρεσίες.

ΠΑΡΟΧΕΣ

Α. Ασφαλισμένοι μέχρι 31/12/1992

Για την απονομή επικουρικής παροχής λόγω γήρατος εφαρμόζονται:

- Οι διατάξεις των άρθρων 9, 12 και 20, του Β.Δ 428/61
- Η διάταξη του άρθρου 53 του Ν. 2084/92
- Το Π.Δ. 217/93 άρθρο μόνο
- Οι διατάξεις του Ν. 3863/2010 οι οποίες εφαρμόζονται ύστερα από τη με αριθ. Φ20041/14157/20-6-2001 σχετική Εγκύκλιο του Υπουργείου Εργασίας & Κοινωνικής Ασφάλισης
- Η διάταξη του άρθρου 42§ 5 του Ν. 3996/2011 (αφορά τη 2^η σύνταξη)
- Και η ειδική διάταξη του Ν. 612/77 (αφορά τυφλούς, παραπληγικούς)

Για την απονομή επικουρικής παροχής λόγω ανικανότητας εφαρμόζονται :

- Η διάταξη του άρθρου 9 του Β.Δ. 428/61
- Η διάταξη του άρθρου 7 του Ν. 1090/80
- Η διάταξη του άρθρου 53 του Ν. 2084/92 και
- Οι διατάξεις των άρθρων 25, 28, 33 και 34 για τους ασφαλισμένους μετά την 1/1/93

Για την απονομή ή μεταβίβαση επικουρικής σύνταξης λόγω θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου εφαρμόζονται :

- Η διάταξη του άρθρου 30 του Ν.Δ. 4114/60
- Η διάταξη του άρθρου 10 του Β.Δ. 428/61
- Η διάταξη του άρθρου 25 του Ν. 730/77
- Η διάταξη του άρθρου 62 του Ν. 2676/99
- Η διάταξη του άρθρου 4 του Ν. 3385/2005 και
- Οι διατάξεις των άρθρων 12 και 13 του Ν. 3863/2010

Η διάταξη του άρθρου 25§ 3 του Ν. 730/77 ορίζει τον τρόπο υπολογισμού του ποσού της επικουρικής παροχής και καθορίζεται σε ευρώ ίσο προς το γινόμενο των συντάξιμων ετών, επί τον ισχύοντα εκάστοτε συντελεστή που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Κοινωνικής Ασφάλισης μετά από γνώμη του Διοικητικού Συμβουλίου. Σημειώνουμε ότι, δεν αναγνωρίζεται δικαίωμα παροχής για την πέραν των 40 ετών συντάξιμη υπηρεσία, ενώ το κατώτατο όριο ορίζεται σήμερα σε ΕΥΡΩ «185,81» (μικτά).

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

Ο συντελεστής με βάση τον οποίο καθορίζεται η μηνιαία επικουρική παροχή ανέρχεται σήμερα σε ΕΥΡΩ «12,09».

Παραδείγματα υπολογισμού του ποσού της επικουρικής παροχής για τους μέχρι 31/12/92 ασφαλισμένους :

Λόγω γήρατος ή ανικανότητας:

Έστω 35 έτη ασφάλισης X το συντελεστή «12,09»

$$35 \times 12,09 = 423,15 \text{ ΕΥΡΩ}$$

Λόγω θανάτου:

- Έστω 35 έτη ασφάλισης με μόνο δικαιούχο τον/την χήρο/α σύζυγο

$$35 \times 12,09 = 423,15 \times 2/4 = 211,58 \text{ ΕΥΡΩ}$$

(Όπου 2/4 το ποσοστό της χήρας συζύγου).

- Έστω 35 έτη ασφάλισης με δικαιούχους τον/την χήρο/α σύζυγο και ένα τέκνο (ανήλικο ή φοιτητή)

$$35 \times 12,09 = 423,15 \times 3/4 = 317,36 \text{ ΕΥΡΩ}$$

(Όπου 3/4 το ποσοστό της χήρας 2/4 και 1/4 του τέκνου)

- Έστω 35 έτη ασφάλισης με δικαιούχους τον/την χήρο/α σύζυγο και δύο ή περισσότερα τέκνα (ανήλικα ή φοιτητές)

$$35 \times 12,09 = 423,15 \text{ ΕΥΡΩ}$$

- Έστω 35 έτη ασφάλισης και μόνο δικαιούχο ένα τέκνο (ανήλικο ή φοιτητή)

$$35 \times 12,09 = 423,15 \times 2/4 = 211,58$$

- Έστω 35 έτη ασφάλισης και μόνους δικαιούχους δύο ή περισσότερα τέκνα (ανήλικα ή φοιτητές)

$$35 \times 12,09 = 423,15 \times 3/4 = 317,36 \text{ ΕΥΡΩ}$$

B. Ασφαλισμένοι από 1/1/93 και μετά

Για τους ασφαλισμένους από 1/1/93 και μετά η μηνιαία επικουρική παροχή καθορίζεται ως εξής:

$$\Sigma = 20\% * \eta / 35 * \Sigma \text{Α όπου}$$

η : χρόνος ασφάλισης

$\Sigma \text{Α}$: συντάξιμες αποδοχές

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών, λαμβάνονται υπόψη οι ασφαλιστικές κατηγορίες βάσει των οποίων καταβλήθηκαν εισφορές ολόκληρο το χρόνο της ασφάλισης, όπως έχουν διαμορφωθεί την 31 Δεκεμβρίου του προηγούμενου της υποβολής της αίτησης συνταξιοδότησης έτους.

Σημειώνουμε ότι, το ποσό της πλήρους μηνιαίας σύνταξης ανέρχεται σε χρόνο ασφάλισης 35 ετών, ενώ για χρόνο ασφάλισης μικρότερο ή μεγαλύτερο των 35 ετών το ποσοστό μειώνεται ή αυξάνεται κατά 1/35 για κάθε επί έλαττον ή επιπλέον έτος ασφάλισης.

Το δε κατώτατο ποσό σύνταξης δεν μπορεί να είναι κατώτερο της σύνταξης που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης 15 ετών.

Παραδείγματα υπολογισμού του ποσού της επικουρικής παροχής για τους ασφαλισμένους από 1/1/93 και μετά:

Λόγω γήρατος:

Έστω ασφαλισμένος με 35 χρόνια ασφάλισης που για ολόκληρο το χρόνο της ασφάλισής του πλήρωσε με βάση τα ποσά της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας.

$$693,35 \times 20\% \times 35/35 = 138,67 \text{ ΕΥΡΩ}$$

(Όπου 693,35 το ποσό της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας)

Με αλλαγή ασφαλιστικής κατηγορίας

Έστω 3 χρόνια ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία και 17 χρόνια στη 2^η ασφαλιστική κατηγορία

$$[(3 \times 693,25) + (17 \times 852,63) / 20] \times 20\% \times 20/35 = (2.080,05 + 14.494,71/20) \times 20\% \times 20/35 = 94,71 \text{ ΕΥΡΩ}$$

Λόγω αναπηρίας:

- Έστω 20 χρόνια ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία με συνήθη αναπηρία έως 66%

$$693,35 \times 20\% \times 20/35 = 79,24 \times 2/4 = 39,62 \text{ ΕΥΡΩ}$$

(Όπου 693,35 το ποσό της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας)

- Έστω 20 χρόνια ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία με μερική αναπηρία έως 79%?

$$693,35 \times 20\% \times 20/35 = 79,24 \times 3/4 = 59,43 \text{ ΕΥΡΩ}$$

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

(Όπου 693,35 το ποσό της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας)

- Έστω 20 χρόνια ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία με βαριά αναπηρία έως 100% ή ψυχιατρική πάθηση

$$693,35 \times 20\% \times 20/35 = 79,24 \text{ ΕΥΡΩ}$$

(Όπου 693,35 το ποσό της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας)

Λόγω θανάτου

- Έστω 20 χρόνια ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία με μόνο δικαιούχο τον/την χήρο/α σύζυγο

$$(693,35 \times 20\% \times 20/35) \times 50\% = 39,62 \text{ ΕΥΡΩ}$$

- Έστω 20 χρόνια ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία με δικαιούχους τον/την χήρο/α σύζυγο και ένα τέκνο (ανήλικο ή φοιτητή)

$$(693,35 \times 20\% \times 20/35) \times 75\% = 59,43 \text{ ΕΥΡΩ}$$

- Έστω 20 χρόνια ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία με δικαιούχους τον/την χήρο/α σύζυγο και δύο ή περισσότερα τέκνα (ανήλικα ή φοιτητές)

$$(693,35 \times 20\% \times 20/35) \times 100\% = 79,24 \text{ ΕΥΡΩ}$$

Σημειώνουμε ότι, το συνολικό ποσό της σύνταξης του επιζώντος συζύγου και των τέκνων, δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 80% του ποσού της σύνταξης που αντιστοιχεί σε χρόνο ασφάλισης 15 ετών (κατώτατο όριο του ποσού της σύνταξης που ανήκε στο θανόντα).

- Έστω 20 χρόνια ασφάλισης στην 1^η ασφαλιστική κατηγορία με μόνο δικαιούχο τον/την χήρο/α σύζυγο

$$(693,35 \times 20\% \times 20/35) \times 50\% = 39,62 \text{ ΕΥΡΩ (οργανικό ποσό)}$$

$$(693,35 \times 20\% \times 15/35) \times 80\% = 59,43 \text{ ΕΥΡΩ (κατώτατο όριο)}$$

ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΜΗΝΙΑΙΑΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ Τ.Ε.Α.Δ.

Η μηνιαία εισφορά των άμισθων ασφαλισμένων του ΤΕΑΔ καθορίζεται ως εξής :

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ ΈΩΣ 31/12/1992 (ΠΑΛΑΙΟΙ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ) & ΤΕΑΔ : άρθρο 52 παρ.3 του ν.2084/92 : ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦ/ΣΗ – ποσοστό 6% καταβάλλεται από τον αυτοαπασχολούμενο.

Β. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

Με Ν.3986/11, άρθρο 44 παρ.14^α & 17 & Ν.4019/11, άρθρο 20 παρ.5β από 1/7/2011 καταβάλλεται επιπλέον της άνω εισφοράς και ΠΡΟΣΘΕΤΗ ΕΙΣΦΟΡΑ (μηνιαίως υπέρ ΤΕΑΔ επί του ποσού της 1^{ης} ασφαλιστικής κατηγορίας 0,6%)

ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΟΙ από 1/1/1993 (νέοι ασφ/νοι) ΤΕΑΔ : Άρθρο 32 παρ. 3 του Ν.2084/92 :

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦ/ΣΗ – εισφορά αυτοαπασχολούμενων σε ποσοστό 6% επί του ποσού της ασφαλιστικής κατηγορίας του άρθρου 22 και βαρύνει τους ασφαλισμένους - ΠΔ 125/1993 : ασφαλιστικές κατηγορίες

Με Ν.3986/11, άρθρο 44 παρ. 15 & 17 & το Ν.4019/11, άρθρο 20, παρ.5β για τους μετά την 1/1/93 ασφαλισμένους, εφόσον συμπληρώσουν τριετία ασφάλισης την 30/6/2011, μετατάσσονται υποχρεωτικά στην 2^η κατηγορία – και ανά τριετία εφεξής μετατάσσονται υποχρεωτικά στην επόμενη ασφαλιστική κατηγορία (έως την 14^η).

[Ασφαλισμένοι κάτω 5ετίας καταβάλλουν μειωμένη κατά 50% την άνω εισφορά.]

Προεισπράξεις Δικηγορικών Συλλόγων

- Από προεισπραττόμενη αμοιβή Δικηγόρου για παραστάσεις σε Δικαστήρια ο κάθε Δικηγορικός Σύλλογος πρέπει να παρακρατεί και να αποδίδει στο Ταμείο ποσοστό 3% υπέρ Κ.Ε.Α.Δ. – άρθρο 96 του Κώδικα περί Δικηγόρων, Ν.723/77, άρθρο 23, Υ.Α. 68605/78, Ν.1649/86, άρθρο 2 & Ν.3226/04, άρθρο 15 & 18, όπως ισχύουν.
- Από προεισπράξεις για παραστάσεις σε συμβόλαια & λοιπά δημόσια & ιδιωτικά έγγραφα ο Δικηγορικός Σύλλογος πρέπει να παρακρατεί να αποδίδει ποσοστό 3% υπέρ Τ.Ν. και 7% υπέρ Κ.Ε.Α.Δ. – άρθρο 161 του Κώδικα περί Δικηγόρων, Ν.1512/85, άρθρο 13, παρ.8 & Ν.2145/93, άρθρο 37, η μη ορθή & εμπρόθεσμη απόδοση επιφέρει τόκους υπερημερίας.

3. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Με βάση τη συλλογή των δημογραφικών στοιχείων των μελών του Ταμείου (πηγή: μηχανογράφηση Ταμείου), κατά τις 31/12/2014 το ταμείο παρουσίαζε την ακόλουθη εικόνα:

Πίνακας 3.1: Γενικές Πληροφορίες Ενεργών

	Πλήθος	Μέση Ηλικία	Μέση Προϋπηρεσία	Μέση Αναμενόμενη Μελλοντική Υπηρεσία	Μέση Ασφ.Κατηγορία	Παλιός	Νέος
Αντρες	17.330	46,70	20	21	1,5	7.647	9.683
Γυναίκες	24.149	40,07	15	23	1,6	5.675	18.474
Σύνολο	41.479	42,84	17	22	1,6	13.322	28.157

Διάγραμμα 3.1: Ηλικιακή Κατανομή Ενεργών**Πίνακας 3.2:** Μέση Ηλικία Εξόδου Τελευταίων 5 ετών

	Μέση Ηλικία Εξόδου
Αντρες	68
Γυναίκες	62

Πίνακας 3.3: Ηλικιακή & Αθροιστική Κατανομή Ενεργών Μελών του Ταμείου

Ηλικία	Πλήθος	Συχνότητα	Αθροιστική Συχνότητα
24	30	0,1%	0,1%
25	182	0,4%	0,5%
26	556	1,3%	1,9%
27	894	2,2%	4,0%
28	1027	2,5%	6,5%
29	1260	3,0%	9,5%
30	1319	3,2%	12,7%
31	1304	3,1%	15,8%
32	1375	3,3%	19,2%
33	1320	3,2%	22,3%
34	1454	3,5%	25,8%
35	1560	3,8%	29,6%
36	1637	3,9%	33,6%
37	1606	3,9%	37,4%
38	1550	3,7%	41,2%
39	1446	3,5%	44,6%
40	1413	3,4%	48,1%
41	1403	3,4%	51,4%
42	1217	2,9%	54,4%
43	1211	2,9%	57,3%
44	1076	2,6%	59,9%
45	1176	2,8%	62,7%
46	1054	2,5%	65,3%
47	1064	2,6%	67,8%
48	1081	2,6%	70,4%
49	1128	2,7%	73,2%
50	1147	2,8%	75,9%
51	1013	2,4%	78,4%
52	893	2,2%	80,5%
53	759	1,8%	82,3%
54	797	1,9%	84,3%
55	775	1,9%	86,1%
56	701	1,7%	87,8%
57	588	1,4%	89,2%
58	555	1,3%	90,6%
59	564	1,4%	91,9%
60	569	1,4%	93,3%
61	361	0,9%	94,2%
62	249	0,6%	94,8%
63	240	0,6%	95,4%
64	278	0,7%	96,0%
65	243	0,6%	96,6%
66	232	0,6%	97,2%
67	218	0,5%	97,7%
68	145	0,3%	98,0%
69	143	0,3%	98,4%
70	95	0,2%	98,6%
71	83	0,2%	98,8%
72	73	0,2%	99,0%
73	49	0,1%	99,1%
74	47	0,1%	99,2%
75	53	0,1%	99,4%
76	53	0,1%	99,5%
77	42	0,1%	99,6%
78	40	0,1%	99,7%
79	33	0,1%	99,8%
80	29	0,1%	99,8%
81	19	0,0%	99,9%
82	10	0,0%	99,9%
83	16	0,0%	99,9%
84	15	0,0%	100,0%
85	9	0,0%	100,0%

Ηλικία	Ποσοστημόρια
34	25,0%
41	50,0%
50	75,0%
63	95,0%

Πίνακας 3.4: Στατιστικά Στοιχεία Εισφορών 7% και 3% προς ΤΕΑΔ

ΕΤΟΣ	Εισφορά από Συμβόλαια (7% ΤΕΑΔ)	Εισφορά 3% από παραστάσεις Δικαστ. (ΤΕΑΔ)
2010	4.652.283,40	3.438.397,00
2011	3.113.278,80	3.073.686,00
2012	349.589,11	3.886.461,10
2013	4.565,54	3.556.932,00
2014	138.033,12	3.390.753,10

Παρατηρήσεις από τους άνωθεν πίνακες 3.1-3.4:

1. Οι γυναίκες αποτελούν περίπου το 60% του ενεργού πληθυσμού.
2. Η μέση ηλικία του πληθυσμού είναι περίπου τα 43 έτη.
3. Η μέση προϋπηρεσία του Ταμείου είναι 17 έτη και η μέση αναμενόμενη μελλοντική προϋπηρεσία 22 έτη. Παρόλο που οι διατάξεις του Ταμείου επιτρέπουν στους ασφαλισμένους να συνταξιοδοτηθούν σε μικρότερες ηλικίες, εν τούτοις προφανώς λόγω της φύσεως του επαγγέλματος και της ιδιοσυγκρασίας των δικηγόρων, με βάση και τα στατιστικά των τελευταίων ετών από τις αποχωρήσεις από το Ταμείο, η αναμενόμενη ηλικία αποχώρησης για τους άντρες είναι τα 68 και για τις γυναίκες τα 62.
4. Το 30% του πληθυσμού είναι παλαιοί ασφαλισμένοι (Ν. 2084/1992, διαχωρισμός σε παλαιούς και νέους ασφαλισμένους).
5. Τα έσοδα από τις εισφορές του 7% και του 3%, έχουν μειωθεί δραματικά το 2014 σε σχέση με το 2010.

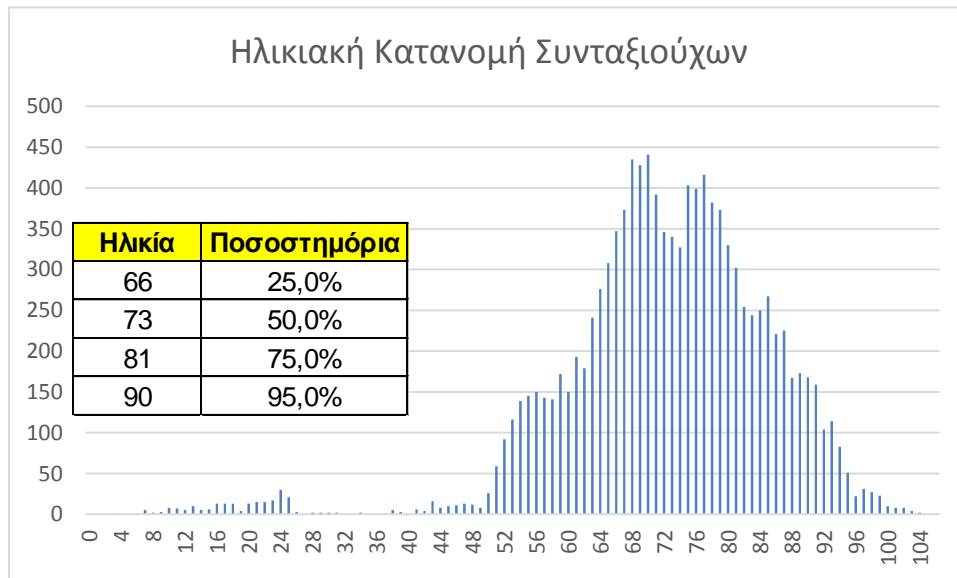

Στατιστικά Στοιχεία Συνταξιούχων Ασφαλισμένων

Πίνακας 3.5. Πλήθος Συνταξιούχων

Πλήθος Συνταξιούχων				
	Γήρατος	Αναπηρίας	Θανάτου	Σύνολο
Άντρες	4.261	449	233	4.943
Γυναίκες	2.764	382	3.410	6.556
Σύνολο	7.025	831	3.643	11.499

Διάγραμμα 3.2. Ηλικιακή Κατανομή Συνταξιούχων

Πίνακας 3.6. Μέση Σύνταξη ανά Κατηγορία

Μέση Σύνταξη				
	Γήρατος	Αναπηρίας	Θανάτου	Σύνολο
Άντρες	394,80 €	356,08 €	152,74 €	379,87 €
Γυναίκες	327,25 €	283,26 €	186,86 €	251,66 €
Σύνολο	368,22 €	322,61 €	184,68 €	306,78 €

Πίνακας 3.7. Μέση Ηλικία

Μέση Ηλικία Συνταξιούχων	
	Σύνολο
Άντρες	74,1
Γυναίκες	70,8
Σύνολο	72,2

Πίνακας 3.8. Στοιχεία Ανενεργών Ασφαλισμένων

Ανενεργοί	
Ατομα	10064
Μέση ηλικία	46
Μέσος χρόνος στο ΤΕΑΔ	7

Παρατηρήσεις από τους άνωθεν πίνακες 3.5-3.8:

1. Η μέση σύνταξη γήρατος είναι στα €369, ενώ συνολικά η μέση σύνταξη είναι στα €306 (συμπεριλαμβανομένου των συντάξεων αναπηρίας και θανάτου).
2. Οι συντάξεις γήρατος είναι περίπου το 60% των συντάξεων.
3. Η μέση ηλικία είναι 74 για τους άντρες και 71 για τις γυναίκες.
4. Οι συνταξιούχοι θανάτου είναι ως επί το πλείστον γυναίκες.
5. Το Ταμείο έχει 10.000 άτομα Ανενεργά, με μέση ηλικία τα 46 έτη και μέσο χρόνο τα 7 έτη στο Ταμείο, πριν αποχωρήσουν. Είναι άτομα, που όταν συνταξιοδοτηθούν, θα έρθουν να διεκδικήσουν το μερίδιο που τους αντιστοιχεί από το ΤΕΑΔ με βάση τις αρχές της διαδοχικής ασφάλισης.

4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ - ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

Η παρούσα αναλογιστική μελέτη δίδει την εικόνα της οικονομικής κατάστασης του Ταμείου, κατά δυο τρόπους:

Α. Μέσω του μακροχρόνιου αναλογιστικού ισοζυγίου

Στο ισοζύγιο αυτό απεικονίζεται, σε πολύ μεγάλο βάθος χρόνου, η οικονομική πορεία του Ταμείου, **με βάση το ισχύον καθεστώς** σε παρούσες αξίες κατά την 31/12/2014.

Για τον υπολογισμό των παρούσων αξιών των εισφορών και των παροχών του Ταμείου προς τους δικαιούχους των παροχών, έγινε χρήση συνθέτων Ελβετικών Πινάκων, **με τεχνικό επιτόκιο 2,5%**. Οι πίνακες αυτοί προσαρμόστηκαν στην ελληνική πραγματικότητα, στα σημεία εκείνα για τα οποία υπάρχουν αξιόπιστα ελληνικά στατιστικά στοιχεία.

Β. Μέσω της ανάπτυξης των χρηματοροών του Ταμείου, ανά έτος κατά το διάστημα 2014-2064.

Η ανάπτυξη αυτή απεικονίζει για κάθε έτος του ανωτέρω διαστήματος, την οικονομική κατάσταση του Ταμείου, **με βάση την υπόθεση μετατροπής αυτού σε επαγγελματικό**, σε σταθερές τιμές κατά την 31/12/2014.

Για τον υπολογισμό των ετησίων εισροών και εκροών, έγινε χρήση πιθανοτήτων επέλευσης των υπεισερχομένων κινδύνων, όπως επιβίωσης, αναπηρίας, γάμου, τέκνων κλπ.

Οι πιθανότητες αυτές ελήφθησαν από τα διαθέσιμα ελληνικά στοιχεία και από τους προαναφερόμενους Ελβετικούς Πίνακες, εκεί όπου υπήρχε έλλειψη αξιόπιστων ελληνικών δεδομένων.

4.1.1. ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

I. Αναλογιστικοί Πίνακες (Πιθανότητες θανάτου, αναπηρίας, χηρείας, γονιμότητας κτλ.)	ΕΝΚ 2000, προσαρμοσμένοι στον ελληνικό πληθυσμό
II. Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης	Σύμφωνα με το ισχύον κατά τη σύνταξη της Μελέτης, συνταξιοδοτικό καθεστώς.
III. Πληθυσμιακά στοιχεία	Μας δόθηκαν σε ηλεκτρονική μορφή και σε ατομική βάση στοιχεία ενεργών και συνταξιούχων. Όπου υπήρχαν ελλείψεις συμπληρώθηκαν, με στατιστικές μεθόδους εξομάλυνσης.

4.1.2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

I. Ρυθμός Πληθωρισμού	Η μελέτη εκπονείται σε περιβάλλον σταθερών τιμών. Συνεπώς, για τους σκοπούς της μελέτης, ο πληθωρισμός λαμβάνει μηδενική (0) τιμή.
II. Τεχνικό Επιτόκιο	2,5%
III. Μακροχρόνιος ρυθμός απόδοσης επενδύσεων σε σταθερές τιμές (δηλαδή απόδοση καθαρή από πληθωρισμό)	2,5%

4.1.3. ΛΟΙΠΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ

I. Ασφαλιστικές κατηγορίες κατάταξης των από 1/1/1993 ασφαλισμένων	Με βάση τις διατάξεις του Ν.3986/2011, θεωρήσαμε ότι οι ασφαλισμένοι κατά την υπαγωγή τους στο Ταμείο κατατάσσονται στην 1 ^η ασφαλιστική κατηγορία και μετατάσσονται στις επόμενες κατηγορίες ανά ζετία. Όσον αφορά στους ήδη ενεργούς ασφαλισμένους, δεχθήκαμε ότι όσοι μέχρι 31/12/2011 συμπλήρωσαν τουλάχιστον 3 έτη ασφάλισης, μετατάσσονται άμεσα στην επόμενη ασφαλιστική κατηγορία.
II. Μείωση συντάξεων	Οι συντάξεις υπολογίζονται με βάση τον τρόπο υπολογισμού του Ταμείου και στη συνέχεια, μειώνονται περαιτέρω με βάση τις διατάξεις των Νόμων Ν.4051/2012 και Ν.4093/2012. Τις ανωτέρω μειώσεις λάβαμε υπόψη κατά τους υπολογισμούς τόσο των καταβαλλομένων, όσο και συντάξεων των από 1/1/2015 καθισταμένων συνταξιούχων.
III. Λοιπές εισφορές	Για την εξέλιξη των λοιπών εισφορών του ΤΕΑΔ (προείσπραξη δικηγορικής αμοιβής κλπ) δεχθήκαμε ότι θα αποτελούν ποσοστό των ασφαλιστικών εισφορών, ίσο προς το προκύπτον με βάση τα αποτελέσματα του έτους 2014, ήτοι 15% περίπου, καθ' όλο το διάστημα των προβολών.
IV. Αρχείο ανενεργών	Το Ταμείο μας έδωσε αρχείο των ασφαλισμένων οι οποίοι έχουν αποχωρήσει από την ασφάλιση αυτού χωρίς να λάβουν σύνταξη. Το αρχείο αυτό μας δόθηκε με επιφύλαξη, ως

	<p>προς την ακρίβεια των περιεχομένων πληροφοριών.</p> <p>Μετά επεξεργασία του ανωτέρω αρχείου, καταλήξαμε σε πληθυσμό 10.000 περίπου ανενεργών ασφαλισμένων και εκτιμήσαμε την επιβάρυνση του Ταμείου από την συνταξιοδότηση αυτών, με βάση τις διατάξεις του σχετικού νόμου.</p>
V. Εισπραξιμότητα εισφορών	<p>Το Ταμείο έχει εγγράψει οφειλές από εισφορές παρελθόντων ετών ύψους 20 εκ.€ περίπου.</p> <p>Το ποσόν αυτό δεχθήκαμε ότι θα καταβληθεί στο διάστημα των προσεχών 10 ετών.</p> <p>Από 1/1/2015 και εφεξής, δεχθήκαμε ότι οι ασφαλισμένοι θα καταβάλλουν εμπρόθεσμα τις ασφαλιστικές εισφορές.</p>
VI. Οικονομικά στοιχεία 2014	<p>Τα αποτελέσματα του έτους 2014 τα οποία εμφανίζονται στις Χρηματοροές, είναι απολογιστικά στοιχεία και δόθηκαν από το Ταμείο.</p>
VII. Μεθοδολογία εισόδου νέας γενιάς	<p>Σχετικά με την είσοδο νέων ασφαλισμένων στο ΤΕΑΔ, δεχθήκαμε:</p> <ul style="list-style-type: none"> • μείωση του αριθμού των ασφαλισμένων κατά 1% στο διάστημα 2015-2021. • μείωση του αριθμού των ασφαλισμένων κατά 0,5% στο διάστημα 2022-2026. • σταθερό αριθμό ασφαλισμένων από το 2026 και εφεξής.

VIII. Μεθοδολογία Αναλογιστικών Αποτιμήσεων	Για την αποτίμηση των υποχρεώσεων του Ταμείου και την ανάλυση των χρηματοροών χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της Προβλεπόμενης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method), όπως ορίζεται στην Υ.Α. αριθ.Φ. Επαγ. Ασφ../οικ. 16, ΦΕΚ 462/17-4-2003, στο άρθρο 1, παρ. 4.
--	---

Πίνακας 4.1.: Περιουσιακά Στοιχεία (σε €)

Περιουσιακό Στοιχείο	Αξία Market Value @ 31/12/2014	%
Καταθέσεις Όψεως	1.973.282	3,3%
Κοινό Κεφάλαιο ΤΤΕ	50.993.153	84,4%
Μετοχές	306.022	0,5%
Αμοιβαία Κεφάλαια	6.769.669	11,2%
Ομόλογα	376.200	0,6%
Σύνολο	60.418.327	100,0%

5. ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

5.1. ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Α. ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΠΑΡΟΥΣΩΝ ΑΞΙΩΝ ΕΙΣΦΟΡΩΝ:

1. ΤΩΝ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

$$a_{\overline{x:s-x}|}^{(m)a} = \frac{N_{\overline{x:s-x}|}^{(m)a}}{D_x^a}$$

όπου: $D_x^a = l_x^a v^x$ και $N_{\overline{x:s-x}|}^{(m)a} = N_{\overline{x:s-x}|}^a - \frac{m-1}{2m}(D_x^a - D_s^a)$

2. ΤΩΝ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ:

$$a_{\overline{y:s-y}|}^{(m)a} = \frac{N_{\overline{y:s-y}|}^{(m)a}}{D_y^a}$$

όπου: $D_y^a = l_y^a v^y$ και $N_{\overline{y:s-y}|}^{(m)a} = N_{\overline{y:s-y}|}^a - \frac{m-1}{2m}(D_y^a - D_s^a)$

3. **ΤΩΝ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ**

$$\left[(cv)^{0,5} \frac{1 - (cv)^{50}}{1 - (cv)} \right] \times a_{\overline{x:s-x}|}^{(m)a}$$

4. **ΤΩΝ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ**

$$\left[(cv)^{0,5} \frac{1 - (cv)^{50}}{1 - (cv)} \right] \times a_{\overline{y:s-y}|}^{(m)a}$$

5.2. ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΠΑΡΟΥΣΩΝ ΑΞΙΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ:

1. **ΤΩΝ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΑΝΔΡΩΝ**

$$s-x/a_x^a = \frac{D_s^a}{D_x^a} a_s^{(m)} = \frac{D_s^a}{D_x^a} \times \frac{N_s^{(m)}}{D_s}$$

όπου: $D_x^a = l_x^a v^x$ και $N_s^{(m)} = N_s - \frac{m-1}{2m} D_s$

$$a_x^{ai} = \frac{N_x^{ai}}{D_x^a}$$

όπου: $D_x^a = l_x^a v^x$ και $N_x^{ai} = D_x^{ai} + D_{x+1}^{ai} + \dots + D_{s-1}^{ai}$

Β. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

$$a_x^{aw} = \frac{N_x^{aw}}{D_x^a}$$

όπου: $D_x^a = l_x^a v^x$ και $N_x^{aw} = D_x^{aw} + D_{x+1}^{aw} + \dots + D_{s-1}^{aw} + D_s^a a_s^w$

$$a_x^{ak} = \frac{N_x^{ak}}{D_x^a}$$

όπου: $D_x^a = l_x^a v^x$ και $N_x^{ak} = D_x^{ak} + D_{x+1}^{ak} + \dots + D_{s-1}^{ak} + D_s^a a_s^k$

2. **ΤΩΝ ΕΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ:**

$${}_{s-y}/a_y^a = \frac{D_s^a}{D_y^a} a_s^{(m)} = \frac{D_s^a}{D_y^a} \times \frac{N_s^{(m)}}{D_s}$$

όπου: $D_y^a = l_y^a v^y$ και $N_s^{(m)} = N_s - \frac{m-1}{2m} D_s$

$$a_y^{ai} = \frac{N_y^{ai}}{D_y^a}$$

όπου: $D_y^a = l_y^a v^y$ και $N_y^{ai} = D_y^{ai} + D_{y+1}^{ai} + \dots + D_{s-1}^{ai}$

5.3. ΓΙΑ ΤΟΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟ ΤΩΝ ΠΑΡΟΥΣΩΝ ΑΞΙΩΝ ΠΑΡΟΧΩΝ:

1. **ΤΩΝ ΗΔΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ**

$$a_x^{(m)} = \frac{N_x^{(m)}}{D_x}$$

όπου: $D_x = l_x v^x$ και $N_x^{(m)} = N_x - \frac{m-1}{2m} D_x$

$$N_x = D_x + D_{x+1} + \dots$$

$$a_x^w = \frac{N_x^w}{D_x}$$

όπου: $D_x = l_x v^x$ και $N_x^w = D_x^w + D_{x+1}^w + \dots$

$$a_x^k = \frac{N_x^k}{D_x}$$

όπου: $D_x = l_x v^x$ και $N_x^k = D_x^k + D_{x+1}^k + \dots$

2. **ΤΩΝ ΗΔΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΟΓΩ ΓΗΡΑΤΟΣ**

$$a_y^{(m)} = \frac{N_y^{(m)}}{D_y}$$

$$\text{όπου: } D_y = l_y v^y \quad \text{και} \quad {}^{(m)}N_y = N_y - \frac{m-1}{2m} D_y$$

$$N_y = D_y + D_{y+1} + \dots$$

3. ΤΩΝ ΗΔΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΑΝΔΡΩΝ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

$${}^{(m)i}a_x = \frac{{}^{(m)i}N_x}{D_x}$$

$$\text{όπου: } D_x = v^x l_x^i \quad \text{και} \quad {}^{(m)i}N_x = N_x^i - \frac{m-1}{2m} D_x^i \quad \text{και}$$

$$N_x^i = D_x^i + D_{x+1}^i + \dots + D_{s-1}^i + N_s^i$$

$${}^{iw}a_x = \frac{{}^{iw}N_x}{D_x}$$

$$\text{όπου: } D_x = v^x l_x^i \quad \text{και}$$

$${}^{iw}N_x = D_x^{iw} + D_{x+1}^{iw} + \dots + D_{s-1}^{iw} + D_s^i a_s^w$$

$${}^{ik}a_x = \frac{{}^{ik}N_x}{D_x}$$

$$\text{όπου: } D_x = v^x l_x^i \quad \text{και} \quad {}^{ik}N_x = D_x^{ik} + D_{x+1}^{ik} + \dots + D_{s-1}^{ik} + D_s^i a_s^k$$

4. **ΤΩΝ ΗΔΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΛΟΓΩ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ**

$${}^{(m)i}a_y = \frac{{}^{(m)i}N_y}{D_y}$$

όπου: $D_y = v^y l_y^i$ και ${}^{(m)i}N_y = N_y - \frac{m-1}{2m} D_y$ και

$$N_y = D_y + D_{y+1} + \dots + D_{s-1} + N_s$$

5. **ΤΩΝ ΗΔΗ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΩΝ ΧΗΡΩΝ (ΓΥΝΑΙΚΩΝ)**

$${}^{(m)w}a_y = \frac{{}^{(m)w}N_y}{D_y^w}$$

όπου: $D_y^w = v^y l_y^w$ και ${}^{(m)w}N_y = N_y^w - \frac{m-1}{2m} D_y^w$ και

$$N_y^w = D_y^w + D_{y+1}^w + \dots$$

6. **ΤΩΝ ΗΔΗ ΟΡΦΑΝΩΝ (ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ΦΥΛΟΥ)**

$${}^{(m)}a_{\overline{(k)-z}|} = \frac{1 - v^{(k)-z}}{1 - v}$$

όπου: $v = (1+i)^{-1}$

z= η ηλικία του κάθε τέκνου, κατά την στιγμή εκπόνησης της μελέτης

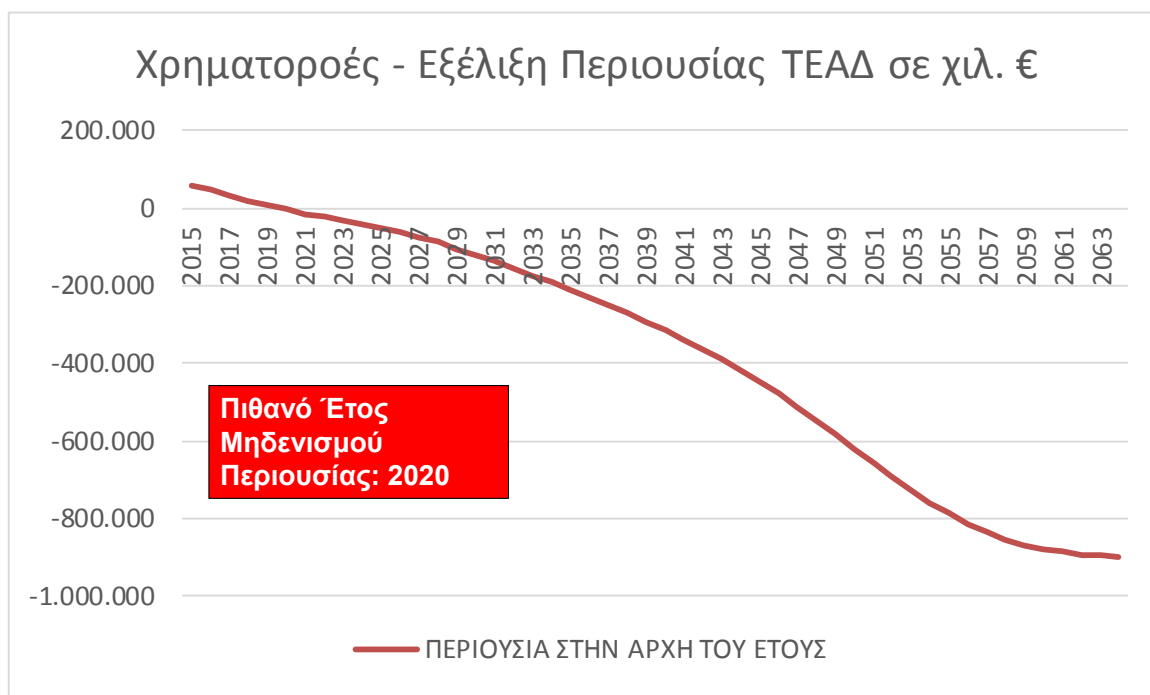
(k)= η, αναλόγως των σπουδών, μέγιστη ηλικία ασφαλιστικής κάλυψης του κάθε τέκνου.

6. ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΡΟΕΣ

Πίνακας 6.1. - ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ

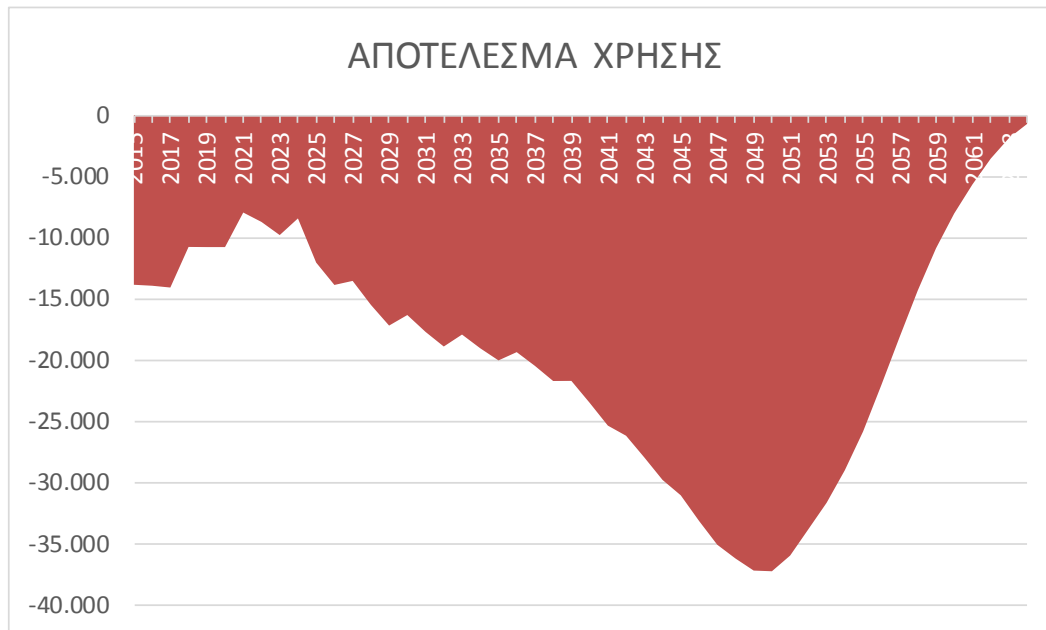
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΤΕΑΔ (ποσά σε χιλ.€)					
ΠΑΡΟΥΣΕΣ ΑΞΙΕΣ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ		Ποσά	ΠΑΡΟΥΣΕΣ ΑΞΙΕΣ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ		Ποσά
Παρούσα αξία ατομικών εισφορών ενεργών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992	68.418		Παρούσα αξία συντάξεων ενεργών ασφαλισμένων μέχρι 31/12/1992	592.105	
Παρούσα αξία ατομικών εισφορών ενεργών ασφαλισμένων από 1/1/1993	550.018		Παρούσα αξία συντάξεων ενεργών ασφαλισμένων από 1/1/1993	551.609	
Παρούσα αξία εισφορών μέλλουσας γενιάς ασφαλισμένων	546.265		Παρούσα αξία συντάξεων μέλλουσας γενιάς ασφαλισμένων	391.954	
Παρούσα αξία λοιπών εισφορών	95.343		Παρούσα αξία συντάξεων ήδη συνταξιούχων	476.201	
Παρούσα αξία οφειλών παρελθόντων ετών	17		Παρούσα αξία δαπάνης συνταξιοδότησης ανενεργών ασφαλισμένων	80.909	
Περιουσία	60.401		Παρούσα αξία δαπανών διαχείρισης	27.753	
Αναλογιστικό έλλειμμα	800.069		Αναλογιστικό πλεόνασμα	0	
Σύνολο Ενεργητικού	2.120.532		Σύνολο Παθητικού	2.120.532	
Δείκτης Ελλείμματος ως προς το Ενεργητικό	37,7%		ΠΑ Παροχών Παρούσας Γενιάς Ασφαλισμένων, με βάση την Προϋπηρεσία, μέχρι 31/12/2014 + Παροχών Συνταξιούχων	1.078.276	
Δείκτης Μείωσης Παροχών	38,23%				
Δείκτης Αύξησης Εισφορών	68,69%		Συντελεστής Αποθεματοποίησης	5,6%	

Διάγραμμα 6.1.: Βασικό Σενάριο Χρηματοροές - Εξέλιξη Περιουσίας

Διάγραμμα 6.2.: Βασικό Σενάριο Χρηματοροές - Ετήσιο Αποτέλεσμα Χρήσης

Παρατηρήσεις επί του Ισοζυγίου και των Χρηματοροών:

- Από το αναλογιστικό ισοζύγιο παρατηρούμε ότι ο δείκτης ελλείμματος κυμαίνεται στο 38% και για να επέλθει μακροχρόνια βιωσιμότητα μέχρι το 2064 (όπως ορίζεται από το Διεθνές Γραφείο Εργασίας), θα πρέπει ή να μειωθούν οι παροχές κατά 38% (δείκτης μείωσης παροχών) ή να αυξηθούν οι εισφορές κατά 69%.
- Επίσης, παρατηρείται ότι ο συντελεστής αποθεματοποίησης (δείκτης οικονομικής επικάλυψης, μας δείχνει κατά πόσο η σημερινή περιουσία του ταμείου καλύπτει τα δεδουλευμένα δικαιώματα των ασφαλισμένων) είναι μόλις στο 6%, δηλ. το ταμείο θα έπρεπε να έχει αποθεματικά (περιουσία) περίπου ίση με 1 δις 78 εκ. ευρώ και έχει μόλις 60 εκ. κατά την ημερομηνία των αποτιμήσεων, η οποία είναι η 31/12/2014.
- Από το αναλογιστικό ισοζύγιο επίσης, παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο έλλειμμα προέρχεται από την παρούσα γενιά ασφαλισμένων και συγκεκριμένα από τους παλαιούς ασφαλισμένους (ασφαλισμένοι πριν το 1/1/1993), οι οποίοι λαμβάνουν μεγάλη σύνταξη και έχουν πολύ χαμηλό κατώτερο όριο εισφορών σε σχέση με τους νέους ασφαλισμένους.
- Από το διάγραμμα των χρηματοροών προκύπτει ότι το αναμενόμενο έτος μηδενισμού των αποθεματικών εκτιμάται στο 2020.

7. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Αποτελέσματα Μελέτης για την περίπτωση της δυνατότητας αυτοδίκαιης μετατροπής σε ΝΠΙΔ, όπως ορίζεται με το Ν. 4281/2014, άρθρο 220, παράγραφος 6, καθώς επίσης και τα άρθρα 7 & 8 του Ν.3029/2002 και τις σχετικές προς τούτο Υπουργικές Αποφάσεις.

Στον πίνακα που ακολουθεί, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα, στη περίπτωση που το Ταμείο εξετάσει την αυτοδίκαιη μετατροπή σε ΝΠΙΔ υποχρεωτικής προσχώρησης για 3 σενάρια, αναφορικά με το χρονικό ορίζοντα απόσβεσης του ελλείμματος:

- 12 έτη (που είναι σήμερα η άγραφη πρακτική της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής)
- 25 έτη
- 35 έτη.

Αξίζει να αναφερθεί ότι κατά τη διάρκεια της αποθεματοποίησης, το Ταμείο πρέπει να παρουσιάζει θετικές ετήσιες (αποτέλεσμα χρήσης) χρηματοροές.

**Πίνακας 7.1.: Αποτελέσματα Σεναρίων Απόσβεσης του Ελλείμματος για
μετατροπή του Ταμείου σε ΝΠΙΔ**

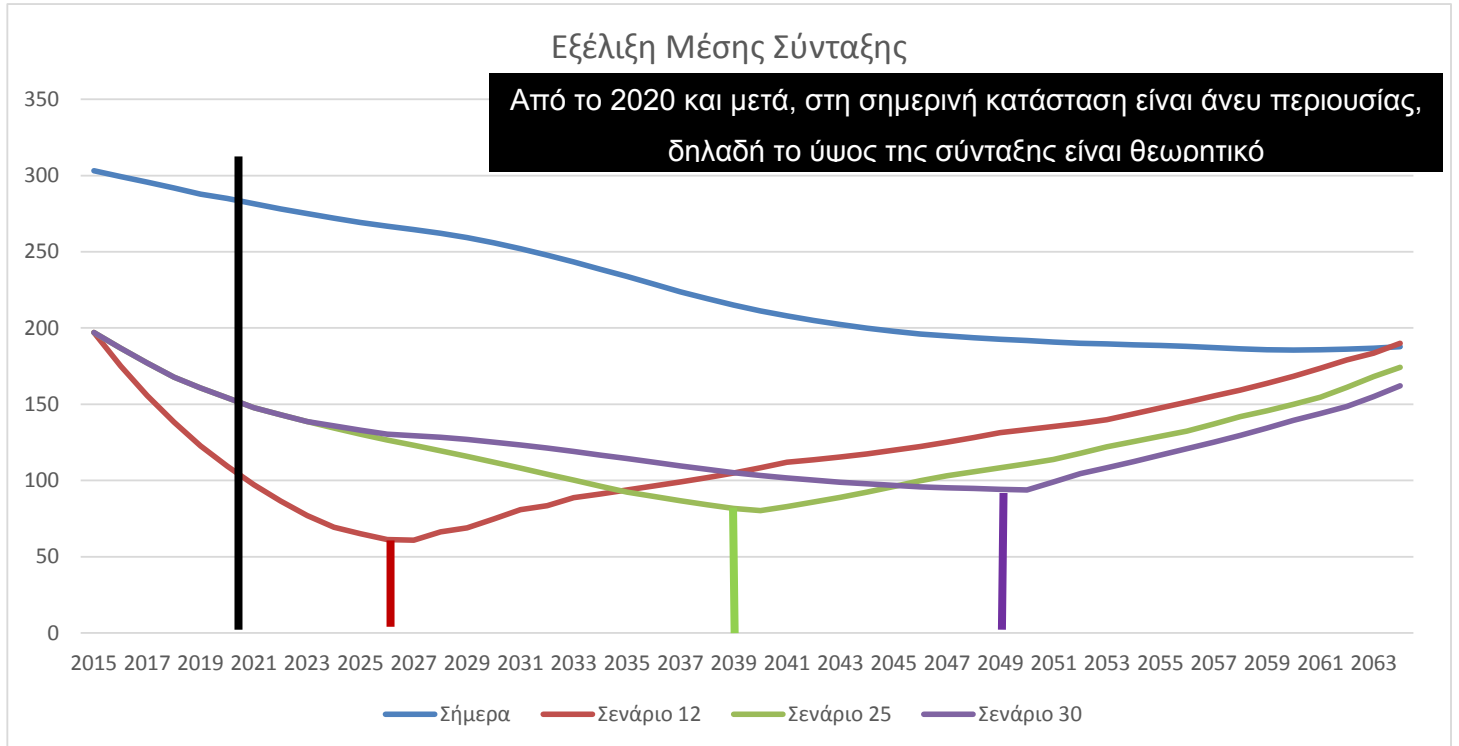
Έτος	Μέση σύμβαση προ	Σενάριο 12 έτη		Σενάριο 25 έτη		Σενάριο 35 έτη	
		Μέση Σύμβαση Με	Συντ. Αποθεματο	Μέση Σύμβαση Με	Συντ. Αποθεματ	Μέση Σύμβαση Με	Συντ. Αποθεματο
2015	303	197	6%	197	6%	197	6%
2016	299	175	5%	187	4%	187	4%
2017	296	156	5%	177	3%	177	3%
2018	292	138	6%	168	2%	168	2%
2019	288	123	9%	161	1%	161	1%
2020	285	109	14%	154	0%	154	0%
2021	282	97	21%	148	0%	148	0%
2022	278	86	32%	143	0%	143	0%
2023	275	77	46%	139	1%	139	1%
2024	272	69	64%	134	1%	136	1%
2025	269	65	81%	130	2%	133	1%
2026	267	61	101%	127	3%	130	1%
2027	265			123	4%	129	1%
2028	262			119	6%	128	1%
2029	259			116	9%	127	1%
2030	256			112	12%	125	1%
2031	252			108	17%	123	1%
2032	248			104	22%	121	2%
2033	243			100	29%	119	3%
2034	239			96	37%	117	4%
2035	234			92	47%	114	6%
2036	229			90	58%	112	8%
2037	224			87	70%	109	11%
2038	219			84	84%	107	14%
2039	215			82	100%	105	18%
2040	211					103	22%
2041	208					102	26%
2042	205					100	32%
2043	202					99	39%
2044	200					98	46%
2045	198					97	55%
2046	196					96	66%
2047	195					95	77%
2048	194					95	92%
2049	193					94	109%

**Πίνακας 7.2: Ύψος Σύμβασης Έτους Αναφοράς Αποθεματοποίησης vs Σημερινής
Κατάστασης**

Σενάρια	% Μείωσης	Ύψος Σύμβασης Έτους Αναφοράς
12	-77,0%	61
25	-62,0%	82
35	-51,1%	94

Διάγραμμα 7.1: Εξέλιξη Μέσης Σύνταξης

Παρατηρήσεις:

- Το διάγραμμα του ύψους της μέσης σύνταξης για τη σημερινή κατάσταση, μετά το 2020 είναι σε θεωρητικό επίπεδο, καθώς η περιουσία μηδενίζεται και δε γνωρίζουμε πώς θα καλυφθεί το όποιο κενό.
- Η άνοδος των συντάξεων στα σενάρια 12, 25, και 35 ετών, μετά το πέρας του διαστήματος αποθεματοποίησης, προϋποθέτει τη συνεχιζόμενη σταθερή ροή του ύψους των εισφορών. Εναλλακτικά, θα μπορούσε να μην αυξάνει το ύψος της σύνταξης, αλλά να μειωθούν οι εισφορές και οι ασφαλισμένοι να παίρνουν το ίδιο ύψος σύνταξης, με λιγότερες εισφορές.
- Τη στιγμή της αποθεματοποίησης, το Ταμείο θα μπορούσε να γίνει από Καθορισμένων Παροχών σε Καθορισμένων Εισφορών, δημιουργώντας ατομικά αποταμειωτικά «κουτάκια» για το κάθε μέλος και από εκεί και πέρα, το κάθε μέλος να συνεισφέρει στον ατομικό του λογαριασμό, αναλόγως τις δυνάμεις του.

8. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

8.1. Σύμφωνα με το άρθρο 220, παρ. 6, του Ν. 4281/2014, το ΤΕΑΔ θα πρέπει από 1/7/2015, είτε να ενταχθεί στο ΕΤΕΑ και να ακολουθεί τον κανονισμό λειτουργίας αυτού, είτε να μετατραπεί σε ΝΠΙΔ υποχρεωτικής προσχώρησης. Αρχικά, εξετάστηκε η μακροχρόνια βιωσιμότητα του Ταμείου, όπου τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στο αναλογιστικό ισοζύγιο και στα διαγράμματα των χρηματοροών 6.1 και 6.2.

Από τα ανωτέρω γίνεται αντιληπτό ότι το ταμείο παρουσιάζει δύο βασικά προβλήματα: α) **το πρώτο οφείλεται στις λοιπές εισφορές, οι οποίες έχουν μειωθεί σε σημαντικό βαθμό**, όπως φαίνεται και από τον πίνακα 3.4 και δημιουργεί πρόβλημα χρηματοδότησης του Ταμείου και β) **το δεύτερο οφείλεται στην υψηλή παροχή των παλαιών ασφαλισμένων σε σχέση με τις εισφορές τους**, το οποίο φαίνεται και από το μεγάλο έλλειμμα στο αναλογιστικό ισοζύγιο της παρούσας γενιάς παλαιών ασφαλισμένων (βλ. την πρώτη γραμμή στους πίνακες των αναλογιστικών ισοζυγίων).

8.2. Ένα επιπλέον συμπέρασμα είναι **ότι οι παλαιοί ασφαλισμένοι έχουν σημαντικά χαμηλότερο κατώτερο όριο εισφορών από τους νέους ασφαλισμένους**. Ίσως θα έπρεπε το Ταμείο να διερευνήσει το ενδεχόμενο της αύξησης αυτού και της εξίσωσής του με αυτό των νέων ασφαλισμένων.

8.3. Βασική παραδοχή της μελέτης, είναι ότι οι νέοι ασφαλισμένοι θα ανεβαίνουν ασφαλιστική κατηγορία, κάθε 3 χρόνια, σύμφωνα με το νέο νόμο, κάτι το οποίο ίσως αλλάξει στο άμεσο μέλλον. Ωστόσο, αυτή η αλλαγή, μπορεί μεν να ανακούφιζε οικονομικά κάποιους από τους ασφαλισμένους, αλλά θα δημιουργούσε ακόμα μεγαλύτερη πίεση στα ταμειακά διαθέσιμα του ταμείου, αφού θα μειωνόντουσαν τα άμεσα έσοδα των επομένων χρόνων, φέρνοντας ίσως το έτος μηδενισμού των αποθεματικών πιο κοντά από το 2020.

8.4. Το γεγονός ότι ένα μεγάλο τμήμα της περιουσίας είναι στο Κοινό Κεφάλαιο της ΤτΕ, δημιουργεί μεγαλύτερη αβεβαιότητα, για το ύψος αυτού του κεφαλαίου, λόγω του ότι αυτού του είδους η επένδυση, επηρεάζεται από την πορεία της ελληνικής οικονομίας.

8.5. Αυτονόητο είναι ότι τα ανωτέρω συμπεράσματα ισχύουν με βάση τις παραδοχές του κεφαλαίου 4. Μια μελλοντική αλλαγή της τεχνικής βάσης των παραδοχών μπορούν να επιφέρουν διαφορετικά αποτελέσματα, για αυτό το Ταμείο θα πρέπει να μην προβαίνει σε ακραίες αποφάσεις και

B. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

ενέργειες, αλλά να παρακολουθεί την αναλογιστική ισορροπία του Ταμείου σε τακτική βάση, έτσι ώστε να εξασφαλίζονται η μακροχρόνια βιωσιμότητα του και οι αρχές της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών και της ισότητας των ασφαλισμένων, ενσωματώνοντας κάθε φορά τις εκάστοτε νέες πληροφορίες του Ταμείου και τις μακροοικονομικές εξελίξεις που ισχύουν κάθε φορά.

8.6. Μετατροπή σε ΝΠΙΔ με βάση τα άρθρα 7 και 8 του Ν.3029/2002

8.6.1. Σε αυτή την περίπτωση το ταμείο θα πρέπει να λειτουργεί με το κεφαλαιοποιητικό σύστημα. Δηλαδή, θα πρέπει κάθε έτος να διατηρεί αποθεματικά των οποίων το ύψος θα πρέπει να είναι ίσο με την παρούσα αξία των παροχών με βάση την προϋπηρεσία των ασφαλισμένων. Το Ταμείο θα πρέπει να αποθεματοποιηθεί πλήρως σε χρονικό διάστημα το πολύ 12 ετών, δηλαδή θα πρέπει ο συντελεστής αποθεματοποίησης να είναι 100%, με βάση τη σημερινή πρακτική. Αυτό σημαίνει ότι το ταμείο θα πρέπει να διαθέτει περιουσία ίση με την παρούσα αξία των παροχών, με βάση την προϋπηρεσία των ασφαλισμένων. Κατά την ημερομηνία αποτίμησης της αναλογιστικής μελέτης ο συντελεστής αποθεματοποίησης είναι μόλις στο 6%.

8.6.2. Η επίτευξη της αποθεματοποίησης γίνεται με σταδιακή ή εφάπαξ μείωση των παροχών. Επειδή η αποθεματοποίηση πρέπει να επιτευχθεί σε χρονικό διάστημα 12 ετών και όχι σε βάθος 50 ετών που εξετάζεται η βιωσιμότητα του Ταμείου, οι μειώσεις στις παροχές είναι πολύ μεγάλες (βλ. πίνακα 7.1.).

8.6.3. Μετά την ολοκλήρωση της αποθεματοποίησης, παρατηρείται υπεραποθεματοποίηση του Ταμείου, δηλ. ο συντελεστής αποθεματοποίησης εκτιμάται σε ποσοστά άνω του 110%. Στην περίπτωση αυτή το Ταμείο θα μπορεί να προχωρήσει σε μελλοντικές αυξήσεις των παροχών προς τους ασφαλισμένους. Οι αυξήσεις αυτές ενέχουν αρκετή αβεβαιότητα και δεν θεωρείται απαραίτητο να εκτιμηθούν από σήμερα, αφού θα πρέπει να προεξοφληθούν στο σήμερα, επιβαρύνοντας την πορεία του δείκτη αποθεματοποίησης και συνεπώς το πρόγραμμα χρηματοδότησης μέχρι το έτος της πλήρους αποθεματοποίησης. Ωστόσο, μία εικόνα του πώς μπορεί να εξελιχθεί η πορεία της παροχής, μπορούμε να δούμε στο διάγραμμα 7.1.

Β. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

- 8.6.4.** Από το διάγραμμα 7.1, παρατηρούμε ότι ακόμα και να μη μετατραπεί το Ταμείο σε ΝΠΙΔ και να βρεθούν και πόροι, για την κάλυψη του χρηματοδοτικού κενού μετά το 2020, η μέση σύνταξη πέφτει από το σημερινό ύψος των 300, στα 200 περίπου, λόγω του ότι ο τύπος της παροχής των νέων ασφαλισμένων, είναι λιγότερο γενναιόδωρος από τον αντίστοιχο των παλαιών.
- 8.6.5.** Η περίπτωση της μετατροπής του Ταμείου σε ΝΠΙΔ, φαντάζει δύσκολη, αφού η μέση παροχή θα μειωθεί σημαντικά σε σχέση με τα σημερινά επίπεδα. Όμως, όπως φαίνεται και από το διάγραμμα 7.1., η παροχή θα επανέλθει σε ένα σημείο ισορροπίας, που θα είναι σημαντικά υψηλότερο από το χαμηλότερο σημείο, όποιου σεναρίου και να επιλέξουμε. Θα χρειαστεί ωστόσο αρκετό χρόνο, για να επιτευχθεί η ισορροπία αυτή.
- 8.6.6.** Μία βασική παραδοχή της μελέτης, είναι ότι το επιτόκιο απόδοσης των επενδύσεων της περιουσίας είναι ίσο με το προεξοφλητικό επιτόκιο. Σε περίπτωση επίτευξης καλύτερου επιτοκίου επενδύσεων, οι μειώσεις των σεναρίων μπορεί να είναι μικρότερες και πιο ήπιες (φυσικά ισχύει και το αντίθετο).

8.7. Πιθανά Επόμενα Βήματα

- 8.7.1.** Αντί 30/06/15, παράταση νόμου για 31/12/15
- 8.7.2.** Πίεση για νομοθέτηση απόσβεσης ελλείμματος $v \leq 35$
- 8.7.3.** Νέοι Πόροι? Δημιουργία Ομάδας Εργασίας?
- 8.7.4.** Υπαγωγή στο ΕΤΕΑ? Ως σύνολο?
- 8.7.5.** Δημιουργία ΤΕΑ? Ως σύνολο?
- 8.7.6.** Δημιουργία ΤΕΑ/Νέοι – Υπαγωγή ΕΤΕΑ/Παλαιοί ?
- 8.7.7.** Άλλα

Συμπερασματικά, η απόφαση για μετατροπή του Ταμείου σε ΝΠΙΔ έγκειται στο γεγονός, κατά πόσο οι αρμόδιοι παράγοντες του Ταμείου θέλουν να αναλάβουν τον έλεγχο και την διοίκηση του Ταμείου, ανεξάρτητα από το κόστος που θα

Β. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

επιβαρυνθούν για τη μετάβαση από ένα διανεμητικό σύστημα σε ένα κεφαλαιοποιητικό, με στόχο μια μακροχρόνια βιωσιμότητα και ορθή λειτουργία αυτού υπό τον έλεγχο της Εθνικής Αναλογιστικής Αρχής και της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς που θα διασφαλίζουν την ορθή λειτουργία του και κατ' επέκταση τα δικαιώματα των ασφαλισμένων.

Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα του αναλογιστικού ισοζυγίου και του ισοζυγίου χρηματοροών και κατά συνέπεια τα απαιτούμενα ποσοστά ετήσιας αναπροσαρμογής για την κεφαλαιοποίηση του Ταμείου, θα αναπροσαρμόζονται ετησίως, με βάση τα εκάστοτε δεδομένα και παραδοχές που θα αποτελούν τη βάση της ετήσιας Αναλογιστικής Έκθεσης, η οποία επιβάλλεται να εκπονείται ετησίως με βάση τις διατάξεις του Ν.3029/2002.

8.8. ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμη η παράθεση των ακόλουθων παρατηρήσεων:

1. Δεδομένης της ταχύτητας με την οποία παρατηρούνται οι σύγχρονες εξελίξεις, οι εκτιμήσεις για πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του αντίστοιχου αναλογιστικού ισοζυγίου, εμπεριέχουν έναν αρκετά σημαντικό βαθμό στατιστικής μεταβλητότητας, όσο απομακρυνόμαστε στο μέλλον τόσο η αβεβαιότητα των εκτιμήσεων αυξάνεται, ωστόσο το περιθώριο μη ακριβούς εκτίμησης περικλείεται στα όρια του στατιστικού σφάλματος.

2. Η νομοθεσία που αφορά στις προϋποθέσεις απονομής των παροχών των Ταμείων μπορεί να τροποποιείται συχνά, για να λάβει υπόψη την ανακύπτουσα κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα, καθώς και την οικονομική κατάσταση του Ταμείου. Κατά συνέπεια, κανένα νομοθετικό πλαίσιο δεν θα παραμείνει το ίδιο για διαστήματα τα οποία πλησιάζουν τη χαρακτηριστική διάρκεια των μακροχρόνιων εκτιμήσεων όπως αυτή καταγράφεται στις αναλογιστικές μελέτες.

3. Οι προβλέψεις πραγματοποιούνται για να εξετάσουν την μακροπρόθεσμη φερεγγυότητα των Ταμείων. Δεν αναμένεται ότι οι πραγματικές (αναλογιστικές) εισροές και εκροές, κυρίως κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών μιας πολύ μακράς περιόδου αποτίμησης, θα συμπέσουν με αυτές των εκτιμήσεων, αλλά βασιζόμενες στις παροχές των Ταμείων και στις δημογραφικές και οικονομικές παραδοχές κατά την αποτίμηση, οι αναλογιστικές μελέτες δείχνουν την αναμενόμενη οικονομική πορεία του Ταμείου κατά την περίοδο αποτίμησης. Αυτό που έχει σημασία είναι η σύγκριση, με αποτιμήσεις οι οποίες έγιναν σε προγενέστερες αποτιμήσεις του Ταμείου, βάσει των παροχών και των

Β. ΜΑΡΓΙΟΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΕΠΕ

δημογραφικών και οικονομικών παραδοχών που ήταν σε ισχύ κατά τη διεξαγωγή των προηγούμενων αποτιμήσεων.

4. Συνοπτικά αυτό που έχει σημασία είναι να εντοπισθούν και αξιολογηθούν οι αλλαγές στις εκτιμήσεις των εισροών και των εκροών οι οποίες πρέπει να συυπολογιστούν στην αξιολόγηση της οικονομικής βιωσιμότητας του Ταμείου.

Τέλος θα πρέπει το ταμείο να ελέγχει την αναλογιστική μακροχρόνια βιωσιμότητά του, ώστε να διασφαλίζονται οι βασικές αρχές της κοινωνικής ασφάλισης που είναι:

- η αλληλεγγύη των γενεών,
- η ίση αντιμετώπιση των μελών και των γενεών,
- και η αρχή της ανταποδοτικότητας, δηλαδή να διασφαλίζονται τα δικαιώματα κάθε γενεάς.